

II/8/8

Parti Kapandıktan Sonra Yeniden Çıkan Organı;

316

ARİF ORUÇ'UN YENİ DÜNYA'SI

Moskova'daki Lenin Kütüphanesi'nde ZV 15-G/37 numarayla kayıtlı olarak, Arif Oruç'un *Yeni Dünya*'larından 2-17 Ocak 1922 tarihleri arasında çıkmış ondört sayı (no. 133-146) bulunmaktadır.

Sakarya zaferinden sonra, sola tanınan yeni özgürlük döneminde, daha THİF canlanmadan Arif Oruç'un 1921 Kasım ayı başlarında *Yeni Dünya*'yı yeniden çıkartmaya koyulduğunu biliyoruz (bak. TSA 1908-1925, s. 110/dn. 99). Fakat bu kadar geç sayılarını görmemiştik. Bu dönemde, Vilayet Matbaasında basılan gazetenin sahib-i imtiyazı Arif Oruç, müdir-i mes'ulü ise M. Müeyyed'dir. Eski resmî TKF organı olan *Yeni Dünya*, bu sayılarında da çizgisini sürdürüyor.* Koleksiyondaki ilk nüshada (2 Kânunusâni 1338, No. 133), S. Vecdi imzalı bir başyazı vardır: «Cihan İktisadiyatı Karşısında Şarkın Vaziyeti» Aynı sayıda, «Muhabir-i Mahsusumuz» Mehmet Macit'in «Baku Mektubu-3», «Komünist Âleminde» başlığı altında 7 sıra sayısıyla «Lenin Yoldaş'ın Tezleri» (mabadi var) ve Arif Oruç'un «Siyah Defter» romanının 21. tefrikası yer almaktadır. Ertesi günkü gazetenin başyazısı, «Vazifelerimiz,» Lâzistan meb'usu Osman Bey tarafından yazılmıştır — bu başyazı, 4, 6 ve 9 Kânunusâni tarihli sayılarda da sürüyor. [Birinci TBMM'nde Lâzistan milletvekili olan Osman Bey (1890-1943) Rizeli bir mühendistir; sonradan Özgen soyadını almıştır.] Osman Beyin 16 Kanunusâni tarihli sayıda da «Yoldaşlarımız» başlıklı bir yazısı vardır.

Marşlevski'nin «Bolşevizm Nedir?»i (mütercimi: D. R.), *Yeni Dünya*'nın 3-12 Kânunusâni tarihli sayılarında tefrika edilmiştir. «Muhabir-i Mahsusumuz» M. N.'nin «Adana'ya

* Matbuat ve İstihbarat Müdüriyet-i Umumiyesi 1336 [1920 yılı] muamelâtına dair tetkikat'la görevlendirilen, Mersin mebusu M. Selâhattin, Karesi mebusu M. Hasan Basri ve Trabzon mebusu M. Ali Şükrü beylerden oluşan Meclis altkomisyonunun raporunda belirtildiğine göre, *Yeni Dünya* gazetesine bu devlet örgütüne 20 Ocak 1920 ve 8 Ocak 1921 tarihlerinde 68.000 kuruş, yardım yapılmıştır.

TBMM Zabıt Ceriidesi (yeni harfli basım), cilt 23. s. 74; 16 Eylül 1338, içtimâ 103, celse 2; «D. Kadro dahilinde sarfiyat ve iirafat / 12.» Aynı başlığın 4. maddesinde de, adları tutanaklarda belirtilmeyen bir takım kişilere, 1920 Temmuz ayında, Bolşevizm ve Rus İnkilâbı hakkında kitap ve makale yazdıkları için verilen senet mukabilî paralar gösterilmektedir.

317

Doğru» başlığı altında 3, 10 ve 13 Kânunusâni tarihlerinde üç yazısı yayımlanmıştır. 8 Kânunusânide Hikmet Azmi'nin «İstanbul'dan İkinci Mektup»u vardır. 10 Kânunusânide başyazı, «Komünizm ve İslâmiyet»tir (imzasız). 11-12-13 Kânunusâni tarihli sayılarda, imza yerinde üç yıldız işareti bulunan «İktisadi Misak Hakkında» bir başmakale yer almaktadır («Hitam» kaydının yanında: 6 Kânunusâni 338).

Arif Oruç, 5 Ocakta «Mesele İktisat Meselesidir.» 15 Ocakta da «Şark Milletlerinin (Hürriyet) İttihadı» adlı başmakaleler yazmış, 17 Ocakta ise, geçen ilbahar kısa bir süre yaşadığı tutukluluk günlerinin izlenimlerini bir eleştiri yazısında değerlendirmiştir: «Ankara Hapishanesi: Hapishanelerimiz.»

2 Şubat 1922 tarihli Anadolu'da Yeni Gün gazetesinde şu ilân görülüyor:

"Varit olmuştur... Mühendishanenin cihet-i askeriyece işgal edilmiş olmasından dolayı gazetemiz Pazar gününe kadar yeni idarehane bulmak için tatil-i neşriyat edecektir. Yeni Dünya Müdüriyeti."